

Mahmut Uzun – Tarih Susarken Sol Neden Susturuldu?

Posted on 15/11/2025

Kazım Karabekir'in İstiklal Harbimiz kitabındaki o ünlü cümleler, tarihin üstüne örtülmüş bütün sis perdelerini dağıtır:

“Rusların yardımını olmasaydı ne Ermenileri ne de Rumları dize getiremezdik. Ermeniler hem Ankara'nın hem de Moskova'nın düşmanıydı. Bunun için Ermenistan bir devlet olarak yok olmak zorundaydı. Ermenistan'a saldırmamızı hem teşvik ettiler hem de maddi, askeri ve manevi destek verdiler.”

Bu söz, yalnızca bir askeri başarı anlatısı değildir.

Bu, bir halkın nasıl ikinci kez yok edilmek istendiğinin itirafıdır.

1915'te soykırımdan sağ kurtulmuş, yanmış köylerin küllerinden canını zor kurtarmış, işgal edilmiş topraklarından sürülmüş Ermeniler...

Binlerce yıllık yurtlarının küçük bir parçasına sığınmışlardı: Sovyet Ermenistanı.

Ve tam orada, tam hayatta kalabildikleri tek yerde, Ankara'nın yeni rejimi bir kez daha üzerlerine yürüdü.

Bu kez yalnız değildi.

Arkasında kıvılcıklı bir gölge duruyordu: Moskova.

Ankara'nın ulusal çıkarları ile Moskova'nın Kafkasya hesapları, aynı noktada kesişti.

Biri sınırını genişletmek, diğeri Kafkasya'yı mutlak kontrol altına almak istiyordu.

Sonuç basitti:

Ermeni halkını tarihten silmek için iki güç el sıkıştı.

1920'de Kars, Sarıkamış, Gümrü hattında yaşananlar bunun sonucuydu.

Bu ittifakın adı "anti-emperyalizm" değildi.

Bu ittifakın adı "devrimci dayanışma" değildi.

Bu ittifakın adı "ezilen halkların kardeşliği" hiç değildi.

Bu ittifakın adı çıkar ortaklığıydı - ve bedelini Ermeniler ödedi.

Jeopolitik çıkarlar değişti, oyun hiç değişmedi

Sovyetler yıkıldı.

Rejimler değişti.

Haritalar yeniden çizildi.

Kafkasya'da savaşlar 100 yıl boyunca aralıksız sürdü.

Ama değişmeyen bir şey var:

Bölgede her savaş, büyük güçlerin kışkırtmasıyla çıktı.

Osmanlı'nın son yıllarında Almanya nasıl ateşi yaktıysa,

1920'de Moskova nasıl Ankara'yı teşvik ettiyse,

1990'lardan bugüne Kafkasya'da savaşların kimlerin elinden beslendiğini de herkes biliyor.

Sağır sultan bile biliyor.

Ama bir kesim bilmiyormuş gibi davranıyor:

Türkiye'nin kendine "sol" diyenleri.

Yüzyıldır Neden Sustunuz?

Hangi sol, bir halkın yok edilmesine gözünü kapatabilir?

Hangi sol, devletin çizdiği kırmızı çizgilerin sınırında “devrimciyim” diye dolaşabilir?

Hangi sol, Dersim’i konuşamaz, 1915’e dair tek cümle kuramaz, Ermeni halkının trajedisine dokunamaz da hala kendine sosyalist diyebilir?

Hangi sol, devletin icazeti ile büyür, onun gölgesinde yaşar, onun tarih anlatısını kutsar?

Bu sol, “anti-emperyalizm” adına Sovyetlerin Ankara’ya verdiği desteği hala savunur.

Ama o destek, bir halkın ikinci kez tarihten silinmesine verilen destektir.

Bu sol, bu gerçekle yüzleşmekten korkar.

Çünkü yüzleşmek, kendi içindeki sahte tarih anlatısını paramparça edecektir.

Çünkü yüzleşmek, devletle kurdukları sessiz anlaşmayı bozacaktır.

Çünkü yüzleşmek, “solculuk oyununu” bitirecektir.

Ve bugün...

Savaşlar hala sürüyor.

Büyük güçler hala ateşi harlıyor.

Halklar hala bedel ödüyor.

Ve “sol” hala susuyor.

Bu sessizlik artık politik değil.

Bu sessizlik artık ideolojik değil.

Bu sessizlik artık ahlaki bir çöküştür.

Son söz:

Tarih, yüzleşenden yana olur;

devletin icazetiyle konuşanlardan değil.

Gerçek sol, halkların acısına kulak tıkayarak değil, o acının üstüne yürüyerek doğar.

Ve bugün gerekli olan tam da budur:

Suskunluğunuzun duvarını yıkacak cesaret.

Tarihinize bakacak göz.

Yalanı parçalayıp gerçeği söyleyecek bir yürek.

Eğer sol, bu yüzleşmeden hala kaçacaksa -

o zaman sol değildir,

yalnızca tarihin kenarında duran bir gölgedir.